

Meänkielen lukeminen Uumajan yniversiteetilä

Uumajan yniversiteetilä oon ollu vuesta 2015 hallituksen antama tehtävä ette ottaa kansalisen vastuuen meänkielstä. Tehtävhään kuuluu ette yniversiteetin häätyy tarjota aiheenopettajakoulutusta. Tähhään saakka semmosta koulutusta ei ole vielä tarjola.

Nyt Uumajan yniversiteetilä oon maholista lukea 30 pistettä meänkieltä (A-kursi). Jos joku haluais lukea aiheenopettajaksi, se vaatii ette häätyy lukea 90 pistettä meänkieltä (A, B ja C-kursit), mutta niin montaa kursia ei ole vielä tarjola. Sen 90 pistheen päälle häätyy olla vielä kursit petakokiikasta ja kielititaktiikasta, jotka oon suunnile samat kaikile jotka haluava saaha aiheenopettajan pätevyyyen jossaki kielessä.

Tällä hetkelä Uumajan yniversiteetilä saattaa lukea kahenlaista meänkielen kursia. A-kursi oon niile jotka jo ossaava kieltä. Vasta-alkajille oon omat kursit. Heän häätyy ensin lukea 22,5 pistettä meänkieltä ennen ko saattavat siirtyä lukehmaan A-kursia. Siihen

22,5 pistheesheen kuuluu vasta-alkajitten kursit 1-2 ja kvalifikasuunikursi. Näitä kursia käskethään nimelä opiskelhuun valmistavat kursit.

Vasta-alkajitten koulutus

Uumajan yniversiteetti oon tarjonu vasta-alkajitten meänkielen kursia ensimmäistä kertaa jo vuona 2006. Opettajina oon olheet muitten muassa Linnéa Nylund ja Ingela Henriksson. Vuesta 2015 kursia oon opettannu Anders Emanuelsson. Kaikki kursit oon aina pietty tistan-sina. Se meinaa sitä ette kursissa ei ole fyysisiä kohtaamisia, vain ette kaikki tehään taattorin kautta ja stytentit saattava olla missä päin maailmaa vain. Sentähän korona-aika ei ole muuttanu meänkielen lukemista paljoakhaan.

Näitten vuositten aikana tekniikka oon kehittyynny paljon. Nykyhään kurseila oon käytössä tikitaalinen oppiplatformi, missä kaikki opetus tapahtuu. Sielä voipii käyttää ääntä, kuvvaa, filmiä ja tekstiä. Oppiplatformissa mennee kans präiskiiä ja praatia reaaliajassa.

Sen päälle stytentilä on mahdollisuus olla myötä kaks kertaa viikossa viiteomöötissä. Suuliset tehtävät hoiethaan niin ette stytentit nauhottava eli filmaava itteä ko het praativa eli toimittava asioita. Esimerkiksi stytentit oon saattanheet filmata ko het olit reisun päälä ja selitit missä het olit menossa. Elikkä het oon käyhneet hantlaamassa jotaki ruokakaupassa ja samala selittänheet siitä kaameralle. Monet tämmöset suuliset tehtävät mennee tehä kätevästi mupiililla.

Tikitaalisia oppiplatformia oon monenlaisia ja niissä oon paljon mahdollisuuksia kehittää koulutusta. Esimerkiksi Uumajan yuniversiteetin saamen kielen tistansikursila käytethään virtuaalista mailmaa, jossa opettajan ja stytentitten avatarit saattava kohata, tehä tehtäviä ja praatia saamen kieltä.

Stytenttien tausta ja motivasuuni

Uumajan yuniversiteetin meänkielen kursile mennee hakea kuka vain kellä oon perustava pätevyys. Perustava pätevyys meinaa sitä ette stytentilä häätyy olla petyykik jymnaasista, komvuxista eli kansankorkeakoulusta. Eli jos hällä oon niin sanottu *reell kompetens*. Se tarkottaa ette hakija muuten saattaa näyttää ette hällä oon tarpheeksi pätevyyttä meänkielessä. Sillon hakija tekkee kaks pruuvia, suulisen ja kirjälisen, missä hään näyttää ette hällä oon tarpheeliset perustiot ette saattaa alottaa meänkielen kursin.

Syksylä 2020 meänkielen vasta-alkajitten kursile pääsi 100 stytenttiä. Niistä 69 olit myötä lophuun saakka. Stytenttia oon monen ikäsiä eri puolilta Ruottia ja muutampi muistaki maista. Iso osa stytentistä oon nuoria vaimonpuolia. Monet lukeva meänkieltä sentähän ette het oon kiinnostunheet heän juurista ja itentiteetistä. Monela oon halu

ette oppisit praatimhaan heän meänkielisten isovanhemitten kans. Joukossa oon kans joi-taki joila oon meininki ette hommata meänkielen opettajan pätevyyn.

Opettajankoulutus

Uumajan yuniversiteetti hakkee uutta meänkielen yhtheenj järjestäjää, jonka työtehtävä oon kehittää koulutusta tietheeliseltä pohjalta. Kehitystyö tähtää siihen ette yuniversiteetti saattaa sitten tarjota opettajankoulutusta meänkielessä. Se vaatii sitä ette lua meänkielen titaktiikkaa eli toisin sanoen tietoa siitä kunka meänkieltä opetethaan ja opithaan.

Seuraava meänkielen A-kursi alkaa syksylä 2021. Viiminen päivä hakea siihen oon 15. päivä aprillia. ↵

Kirjottajat tekevä molemmat täysaikaisesti työtä meänkielen kans. Emanuelsson oon meänkielen opettaja Uumajan yuniversiteetilä. Kangas oon meänkielen kielenhuoltaja Kieliraatissa, Kielen ja kansanperintheen instiityytissä.

Jos haluat lukea lissää tästä teemasta:

Emanuelsson, Anders & Outakoski, Hanna-Máret (2021): Meänkieli intar didaktikscenen. – Gullberg, Tom & Björkgren, Márten (red.): Minoritetpedagogik i Norden, s. 165–184. *Bottniska Studier. Svensk-Österbottniska Samfundet r.f. & Kungl. Skytteanska Samfundet.* [2021-04-06]

Sanalista

aihneenopettaja – ämneslärare
opiskelhuun valmistavat kursit – studieförberedande kurser
perustava pätevyys – grundläggande behörighet
päiskiiä – att chatta
vasta-alkaja – nybörjare
yhtheenj järjestäjä – samordnare